

မြန်မာနိုင်ငံ။ ။ထင်ရှားသော ရှေ့နေ ဦးကိုနီနှင့် အငှားကားယာဉ်မောင်း ဦးနေဝင်းတို့ အသတ်ခံရမှုအပေါ် တာဝန်ခံမှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးစေလိုခြင်း

သေဆုံးသူတို့၏ မိသားစုများနှင့် ချစ်ခင်ရသူတို့နည်းတူ ထပ်တူဝမ်းနည်းပူဆွေးရကြောင်း ပြောကြားခြင်း

(ရန်ကုန်မြို့၊ ဇန်နဝါရီ ၃၀၊ ၂၀၁၇)- မြန်မာအစိုးရအနေနှင့် ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဦးကိုနီနှင့် ဦးနေဝင်းတို့ကို အသက်ဆုံးရှုံးစေခဲ့သည့် ပစ်ခတ်မှုများအတွက် တာဝန်ရှိသူများကို တာဝန်ခံစေသင့်သည်ဟု Fortify Rights က ယနေ့ပြောကြားလိုက်သည်။ မနေ့က သေနတ်သမားတစ်ဦးသည် မွတ်ဆလင်ရှေ့နေနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေဖြစ်သူ ဦးကိုနီကို အနီးကပ် ပစ်ခတ်ခဲ့ပြီးနောက်တွင် အငှားကားယာဉ်မောင်း ဦးနေဝင်းကို ပစ်ခတ်ခဲ့ရာ ဦးနေဝင်းမှာ ရရှိသောဒဏ်ရာများကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် သေဆုံးသွားခဲ့သည်။

“ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ သည်ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့လုပ်ရပ်ကြောင့် အံ့အားသင့်ပြီး အလွန်ဝမ်းနည်းရပါတယ်”ဟု Fortify Rights ၏ အမှုဆောင်အရာရှိချုပ်ဖြစ်သူ မက်သရူးစမစ်က ပြောကြားခဲ့သည်။ “တာဝန်ခံမှုရှိစေရန်နှင့် တာဝန်ရှိသူများကို ဖမ်းဆီးအပြစ်ပေးရန် အာဏာပိုင်များအနေနှင့် တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားဆောင်ရွက်သင့်သည်”

ဇန်နဝါရီ ၂၉၊ နေ့လယ် ၄း၃၀ ခန့်တွင် ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်အပြင်ဘက်၌ သေနတ်သမားတစ်ဦးက အနီးကပ်ပစ်ခတ်ခဲ့ပြီးနောက် အသက် ၆၅ နှစ်ရှိသူ ဦးကိုနီသည် နေရာတွင် ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးခဲ့သည်။ အသက် ၄၂ နှစ်ရှိသူ ဦးနေဝင်းသည် ရန်ပြုသူကို ဖမ်းဆီးရန်ကြိုးစားစဉ် ထိုသူ၏ ပစ်ခတ်မှုကြောင့် အသက်အန္တရာယ်ကျရောက်ခဲ့သည်။

မြန်မာရဲတပ်ဖွဲ့က သေနတ်သမားကို အခင်းဖြစ်ပွားရာနေရာတွင် ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ ရဲတပ်ဖွဲ့၏ အဆိုအရ ထိုသူမှာ အသက် ၅၃ နှစ်အရွယ်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံသားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ လူသတ်မှုကျူးလွန်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို မသိရသေးပေ။

ဦးကိုနီသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထင်ရှားဆုံး မွတ်ဆလင်ရှေ့နေများထဲမှတစ်ဦးဖြစ်ပြီး လေးစားထိုက်သော လူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ မကြာသေးခင်နှစ်များအတွင်း သူ၏ အလုပ်ဆောင်ရွက်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားစီရင်ရေးစနစ် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရေးနှင့် ဥပဒေများကို လူ့အခွင့်အရေးစံနှုန်းများနှင့်အညီ ဖြစ်စေရေးတို့အပေါ် အလေးပေးခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် လူ့အခွင့်အရေးကာကွယ်သူများနှင့် လူနည်းစုများကို ပစ်မှတ်ထားရန် အာဏာပိုင်များက ကာလရှည်ကြာစွာ အသုံးပြုခဲ့သော ဥပဒေနှစ်ရပ်ဖြစ်သည့် ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ အရေးပေါ်စီမံချက်များဆိုင်ရာဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းရန်နှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေပါ ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ရန် ကြိုးပမ်းမှုများတွင် ဦးကိုနီသည် အရေးပါခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေအရ ဧည့်စာရင်းတိုင်ရန် လိုအပ်ချက်သည် အများနှင့်မပတ်သက်ဘဲ သီးခြားလွတ်လပ်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာလှုပ်ရှားသွားလာခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်နိုင်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာအသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးများကို မည်သို့ထိခိုက်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် အစီရင်ခံစာတစ်ခုကို ရန်ကုန်တွင် တင်ပြရန် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ဦးကိုနီသည် Fortify Rights နှင့် ပူးပေါင်းခဲ့သည်။

ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတက္ကသိုလ်မှပေးသော ဥပဒေဘွဲ့ကို ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ရရှိပြီးနောက် ဦးကိုနီသည် ထိုတက္ကသိုလ်၏ ဥပဒေပညာဌာနတွင် ကထိကဖြစ်လာခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် သပြေဥပဒေလုပ်ငန်းကို ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲများအပြီးတွင် ဦးကိုနီသည် မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ယခုအာဏာရပါတီဖြစ်သည့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) ထံတွင် ဥပဒေအကြံပေး အဖြစ် စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဦးကိုနီသည် အသစ်ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် မြန်မာ့မွတ်ဆလင်ရှေ့နေများအသင်းကို တည်ထောင်သူတစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံလူ့အခွင့်အရေးမြှင့်တင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ရှေ့နေများ၊ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများ၏ တန်ဖိုးထားလေးစားမှုခံရသူ ဖြစ်သည်။

၎င်း၏ လုပ်ဆောင်မှုကို လူအများက လေးစားကြသော်လည်း ဦးကိုနီသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံရေးနှင့်ဘာသာရေး အစွန်းရောက်မှုများ၏ အနှောင့်အယှက်ပေးခြင်းနှင့် ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

“ကျွန်တော်က ပစ်မှတ်ထားခံနေရတဲ့သူပါ” ဟု ဦးကိုနီက Fortify Rights ကို ၂၀၁၅ တွင် ပြောခဲ့သည်။ “ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ NLD အတွက် ဥပဒေအကြံပေးဖြစ်နေလို့ပါ။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်က ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကော်မတီရဲ့ ဗဟိုအဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်တယ်”

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၊ မွတ်ဆလင်များ၊ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ချစ်ခင်ရသူများနှင့် မိသားစုများ အပါအဝင် ကြီးမားလှသော လူစုလူဝေးများသည် ရန်ကုန်မြို့ရှိ ရေဝေးသုသာန်တွင် ပြုလုပ်သည့် ဦးကိုနီ၏ ဈာပနအခမ်းအနားသို့ ယနေ့ စုရုံးရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။ Fortify Rights အနေနှင့် ထပ်တူဝမ်းနည်းပူဆွေးကြောင်း ဦးကိုနီနှင့် ဦးနေဝင်းတို့၏ မိသားစုများနှင့် ချစ်ခင်ရသူများကို ပြောကြားလိုပါသည်။

“ဦးကိုနီမှာ မြန်မာနိုင်ငံကို လူ့အခွင့်အရေး ပိုမိုလေးစားတဲ့နိုင်ငံဖြစ်လာအောင် သူ့ဘဝကိုမြှုပ်နှံခဲ့တဲ့ ထက်မြက်ပြီး သတ္တိရှိတဲ့သူ တစ်ယောက်ပါ” ဟု မက်သရူးစမစ်က ပြောကြားခဲ့သည်။ “သည်အဖြစ်အပျက်က မြန်မာပြည်သူတွေ အားလုံးနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးလှုပ်ရှားမှုတစ်ခုလုံးအတွက် ကြီးမားတဲ့ဆုံးရှုံးမှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်”

ထပ်မံသိလိုသည်များ ရှိပါက အောက်ပါတာဝန်ရှိသူများထံ ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

Matthew Smith, Fortify Rights, CEO, +66 (0) 85.028.0044, matthew.smith@fortifyrights.org; Twitter: @matthewfsmith, @FortifyRights
Amy Smith, Fortify Rights, Executive Director, +66 (0) 87.795.5454, amy.smith@fortifyrights.org; Twitter: @AmyAlexSmith, @FortifyRights